

Izdaja upravni odbor
Železarne Ravne

Ureja uredniški odbor

Alojz Breznikar, Jože Dela-
lut, Franc Golob, Ivo Ko-
hlenbrand, Marjan Kolar,
Dušan Miler, Peter Orožen,
Jože Sater, inž. Mitja SipekOdgovorni urednik:
Marjan Kolar

Tel. int. 304

Tisk: CP Mariborski tisk,
Maribor

Sklepom VIII. kongresa ZKJ — stalno prepustnico v našo železarno

Zapis z letne konference komunistov

Na letni konferenci ZKS železarne Ravne, ki je bila 14. januarja 1965, so se poleg delegatov zbrali še gostje: predstavnik iz Jesenic, predsednik občinske skupščine Franc Fale in sekretar občinskega komiteja ZKS Franc Praznik. Od vabljenih novinarjev se je konference udeležil samo novinar Večera.

Konferenca je bila skrbno in racionalno pripravljena, saj je vsak delegat že prej dobil zelo obsežno in izčrpno poročilo o delu v preteklem letu in je tako lahko svojo diskusijo pripravil in pretehtal vnaprej. Poročilo je zajelo proizvodnjo in njene probleme, delo organov upravljanja, delo družbeno političnih organizacij v podjetju in organizacijsko problematiko.

V naši železarni je bilo lani 281 članov ZKS, kar znaša 9,2 %, razdeljeni pa so bili v 10 osnovnih organizacij. Tovarniški komite je delal po smernicah lanske letne konference, načrt dela pa je med letom dopolnjeval z raznimi občasnimi akcijami. Delal je v komisijah in vsklajeval delo osnovnih organizacij. Na sejah je obravnaval proizvodnjo, izkoriščanje kapacitet, predlog statuta ZKJ in železarne, osebne dohodke in ideološko vzgojo. Med uspešnimi akcijami je treba na prvem mestu omeniti majsko predkongresno konferenco in jesensko razpravo o gradnji stanovanj.

Komunisti pa niso bili aktivni samo v organih upravljanja, v sindikatu in v Zvezi mladine, temveč tudi v politično teritorialnih skupnostih in v kulturno prosvetnih društvih. Posebno dobro so delale v preteklem letu osnovne organizacije livarne I in II, topilnice, kovačnice in strojne- ga remonta.

Večurna razprava o poročilih je bila dokaj kritična in včasih tudi zelo ostra. Po vsebini jo zaradi preglednosti v grobem lahko razdelimo na:

IZ VSEBINÉ:

Čuvajmo naše naprave — Pripravljamo se na volitve v občinsko skupščino — Delavčevo novo leto nekoč in danes — Naši obrazi — Kako potekajo občni zbori sindikalnih podružnic — Pregled fluktuacije v letu 1964 — Naši borci so zborovali — Zupan, republiški prvak

- kritiko slabosti v proizvodnji in
- kritiko samoupravljanja, osebne odgovornosti in ideološke dejavnosti.

Izhajajoč s stališča, da je bila naša proizvodnja v preteklem letu sicer dobra, so delegati večinoma menili, da bi bila lahko

ob razpoložljivih kapacitetah še boljša. Našteli so nekatere najvidnejše slabosti.

— V obratih pogosto vidijo možnosti za povečano proizvodnjo le v nabavi novih strojev, medtem ko so analize pokazale, da so posamezni stroji izkoriščeni le 35 % in bi jih lahko z boljšo organizacijo dela boljše izkoristili.

— Znotraj podjetja razdeljujemo po obratih vložek zelo neenakomerno in je tako npr. jeklovlek večkrat ostal brez njega.

(Nadaljevanje na 3. strani)

O avtomatizaciji in mehanizaciji

Če govorimo o avtomatizaciji, potem moramo omeniti novejši angleški sistem ARCH (Articulated Computing Hierarchy), ki je prirejen za postopno parcialno in seveda sorazmerno ceno avtomatizacijo različnih industrijskih procesov.

Uvajanje avtomatizacije po tem sistemu je zlasti ugodno za starejše obrate, ki jih želimo oziroma moramo modernizirati. Sistem ima približno 40 osnovnih normiranih sestavnih elementov, ki jih je mogoče

povezovati med seboj in z regulatorji. Povezava pa sledi hierarhični lestvici (od tod tudi ime), kot je npr. v proizvodnji, kjer delavce nadzira mojster, mojstre obratovodja itd. — do glavnega inženirja.

Vsakdo je odgovoren za svoje podrejeno področje. Enako deluje tudi sistem ARCH, zato ga lahko uvajamo postopoma: najprej na najbolj enostavnih postopkih, ki pa jih potem med seboj povežemo do popolne avtomatizacije.

Naš kraj

Gibanje osebnih dohodkov za DECEMBER 1964

OBRAČ. ENOTA	Povpr. število zaposl.	Število opravljenj. ur	Od tega nadur	Izplačani OD	O D p o e l e m e n t i h			P o v p r e č n i O D			
					po ceniku in enotah	OD po usp. ekon. enot	dodatki	december 1964	december 1963	januar — dec. 1964	dec. 1963
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Topilnica	249	45.454	270	18.951.437	12.388.485	4.780.000	1.782.952	76.110	60.431	58.508	45.944
Livarna	488	100.829	2.519	34.177.280	21.361.931	9.849.171	2.966.178	70.035	52.686	53.191	42.675
Valjarna	318	66.981	2.305	22.724.410	14.192.736	6.562.131	1.969.543	71.460	55.237	54.651	42.518
Kovačnica	250	53.192	909	18.707.150	11.679.632	5.435.579	1.591.939	74.829	61.156	57.264	43.318
Term. obdel.	55	11.168	198	3.754.050	2.384.413	1.037.094	332.543	68.255	52.994	51.854	42.072
Mehan. obdel.	601	127.717	6.095	39.070.000	24.309.405	11.329.685	3.430.910	65.008	52.241	50.116	40.618
Vzmetarna	63	14.048	1.004	4.310.040	2.777.532	1.145.937	386.571	68.413	57.729	51.926	41.177
Jeklovlek	33	6.415	303	1.916.440	1.237.945	510.269	168.226	58.074	—	46.754	—
Energ. obrat	102	22.514	1.471	7.267.200	4.850.467	1.744.340	672.393	71.247	55.928	52.987	45.228
Stroj. rem.	170	37.440	2.343	12.705.800	8.490.791	3.115.448	1.099.561	74.740	56.217	56.549	44.561
Elektr. rem.	100	21.722	554	7.311.400	4.347.302	2.339.180	624.918	73.114	59.123	56.132	45.748
Gradb. rem.	74	15.735	842	4.929.510	3.477.064	1.000.017	452.429	66.615	44.489	49.295	39.194
Promet	102	22.959	1.560	7.256.460	4.885.287	1.658.836	712.337	71.142	53.141	53.256	39.820
OTKR	202	42.017	1.189	13.808.656	8.673.318	3.920.000	1.215.338	68.360	56.289	52.397	44.373
Uprava	375	81.447	2.845	25.986.845	16.980.439	6.650.000	2.356.406	69.298	56.041	52.352	42.932
PODJETJE	3.182	669.638	24.407	222.876.678	142.036.747	61.077.687	19.762.244	70.043	55.108	53.391	42.669

Glavne odlike novega sistema so: enostavnost, vsestranska uporaba in nizka cena, prilagodljivost in zamenljivost, možnost dodajanja novih elementov in povezovanja manjših postopkov v večje avtomatizirane procese.

Nepričakovane pojave, ki se pokažejo šele med uvajanjem avtomatizacije, je mogoče zajeti z dodatnimi elementi takoj ali kdaj pozneje, saj sistem predvideva postopno avtomatizacijo. Sistem ARCH ima še eno važno lastnost: ne izključuje ročnega upravljanja in ob morebitnem izpadu kakšnega elementa iz obrata je mogoče z ročnim posredovanjem upravljati prizadeti proces toliko časa, da zamenjamo pokvarjeni element.

Torej — z majhnimi in porazdeljenimi stroški ter s postopnim uvajanjem je mogoče doseči v nekaj letih popolno avtomatizacijo katerega koli majhnega ali velikega industrijskega obrata.

Kje, kdaj in s čim avtomatiziramo?

Osnova avtomatizacije je v prakso prenesena teorija, ki nam jo posreduje avtomatika (avtomatologija); obe sta tesno povezani kot vdih in izdih. To je važna resnica, ki je ne smemo pozabiti, ko mislimo na uvajanje avtomatizacije.

Na pomoč moramo poklicati mehaniko, optiko, elektroniko, hidravliko, pnevmatiko in še druge vede, če naj bo avtomatizacija kar najboljša.

Vendar to še ni dovolj. Potrebno je znanje o načinu proizvodnje, o tehnoloških postopkih, o lastnostih obdelovanih materialov in predmetov in tudi o ljudeh, ki naj delajo v novih pogojih. Navadno je najbolje obdržati stare delavce, ker večinoma že imajo občutek, potreben za nadzor dela po novem načinu, ker poznajo prejšnji tehnološki postopek.

Zaradi raznovrstnosti problemov je pri študiju uvajanja avtomatizacije treba imeti več strokovnjakov, ki se spoznajo vsak na svojem področju avtomatizacije.

Najprej se srečamo z raznimi krmiljenji in regulacijami. Vendar moramo razliko-

vati prve od drugih. Krmiljenje poteka večinoma v odprti zanki, če pa je zanka sklenjena, nima vpliva na spremembo delovne veličine. Nasprotno pa pri regulaciji vplivamo na delovno veličino na vhodu v odvisnosti od izhodne vrednosti. Oba postopka sta pri avtomatizaciji enako važna in se dopolnjujeta.

In kdaj nastopi potreba po avtomatizaciji?

V različnih vejah gospodarstva različno, vendar pa mora izvirati iz komercialnih potreb oziroma zahtev posameznih podjetij ali obratov. Ekonomska komercialna služba postavlja zahteve, tehnična služba pa poišče idejne rešitve, ki jih obe službi skupaj lahko pretehtata in izbereta ekonomsko najbolj ugodno. Variante se lahko nanašajo na stopnjo avtomatizacije, na časovni potek uvajanja, na izbiro načina avtomatizacije in podobno. Potem pride na vrsto študij prototipov posameznih delovnih faz strojev, izbira krmilnih regulacijskih elementov — vse z namenom, da bi dosegli čimboljši ekonomski učinek.

Avtomatizacija starejše industrije je veliko težja in imajo doslej industrijsko nerazvite dežele, ki se naglo industrijsko razvijajo, mnogokrat pri uvajanju avtomatizacije veliko lažje stališče, saj pričnejo na novo in kupujejo najnovejše naprave in stroje. Današnja tehnika nam daje vedno več vse bolj in bolj avtomatizirane stroje.

Kot enostaven primer lahko vzamemo žage »orlandi« v naši mehanični delavnici, ki so bile nabavljene v zadnjem času. Proces žaganja poteka na ta način, da posebne čeljusti na vodilih podajajo material do željene dolžine, nakar vpenjalne čeljusti primejo in sledi proces rezanja. Ciklusi rezanja se avtomatsko ponavljajo, torej — funkcija delavca je, da stroj samo nadzira.

Avtomatizacija v črni metalurgiji

Leta 1970 naj bi naše železarne proizvedle skupaj 3.000.000 ton surovega jekla. To proizvodnjo pa bo mogoče doseči z rekonstrukcijo obstoječih, z izgradnjo novih

objektov in s čim večjo avtomatizacijo njihovih tehnoloških procesov, kakor tudi s čim večjo uvedbo moderne računske tehnike s pomočjo računskih strojev in uporabo radio-izotopov; z dobro in čim večjo uvedbo avtomatizacije in mehanizacije na pripravih rude pri plavžih, SM in električnih pečeh, nadalje v valjarnah na valjarskih progah ter pomožnih obratih železarn.

Združenje jugoslovanskih železarn je že leta 1962 dalo priporočilo, da bi železarne ustanovile posebne enote, ki bi skrbale za uvajanje mehanizacije in avtomatizacije.

V organizacijski shemi konstrukcijskega biroja imamo predvideno skupino, ki bi se bavila izključno samo s temi vprašanji. Velika težava pa nastopa v pogledu kadrov, ki jih primanjkuje že za ostala dela, in bo treba v bodoče skrbeti za ta kader, da bomo lahko tudi na tem področju več ustvarili.

Vse večja vključitev v mednarodni trg nas sili, da moramo o tem pravočasno razmišljati in nas mora ta misel spremljati zlasti sedaj, ko rekonstruiramo naše obrate in gradimo nove.

Če se sprehodimo v naši železarni, potem z lahkoto opazimo, da tudi pri nas, v naših metalurških obratih obratuje vedno več avtomatiziranih naprav. V kovačnici smo uvedli avtomatsko električno oljno komando na kovaških stiskalnicah, na ogrevalnih pečeh so montirane avtomatske regulacije, na univerzalno ogrodje v novi valjarni pride montirana avtomatska regulacija za nastavljanje valjev. Trenutno se montira kontinuirna žarilna peč, ki dobi šaržirno in dešaržirno napravo. Nadalje postavljamo mehanizirano čistilnico gredic, v kateri imajo vse naprave predvidene šaržirne in dešaržirne naprave. Za adjustažo valjarne so predvidene mehanizirane adjustažne proge, kjer bo možno s komandnega pulta upravljati in izvršiti na valjani robi vse operacije vključno s kontrolo in štetjem napak. Pri gradnji težke proge so v projektu naprave, ki so skoraj vse avtomatizirane, njihova povezava pa poteka pre-

Sklepom VIII. kongresa ZKJ — stalno prepustnico v našo železarno

(Nadaljevanje s 1. strani)

— Veliko gradimo, vendar ne gradimo vzporedno tudi sanitarnih naprav. Tako je bilo pred časom z novo valjarno, tako je z novo vmetarno. Odgovorne službe za gradnjo ne upoštevajo dovolj predpisov HTV pa tudi posamezna obratovodstva na pozive komisije HTV niso uredila sanitarnih in drugih varnostnih naprav.

— Strokovna usposobljenost za delo je zelo važna, mi pa precej zanemarjamo izobraževanje sodelavcev. S pridobivanjem kadrov zaostajamo za našimi investicijami. Prešibko zasedeni kadrovski oddelki je preveč zaposlen samo s personalnimi in administrativnimi zadolžitvami, da bi se lahko uspešno poglobljali v načrtno kadrovske politiko. Treba bi ga bilo okrepiti.

— Izmeček pada tako po teži kot po vrednosti, vendar gole številke o izmečku premalo povedo. Precejšen del je namreč možno še obdelati in ga v resnici razmeroma malo res zavržemo oz. pretopimo. Za znižanje izmečka je treba uvesti in tudi držati večjo delovno disciplino, izboljšati pa tudi medfazno kontrolo.

Kakor pa je bila diskusija o proizvodnji in njenih slabostih zelo konkretna in prav taki tudi predlogi za odpravo napak, tako je bila razprava o pomanjkljivostih samoupravljanja in ideološke dejavnosti precej bolj splošna, načelna in brezosebna (da pač ne bi bila osebna!) in so bili zato tudi predlogi za odpravo napak na teh področjih dosti manj konkretni.

Več diskutantov je npr. ugotovilo, da so posamezni upravljalci premalo aktivni, da je delavsko samoupravljanje pač mogoče čutiti v času zasedanj delavskih svetov, da pa se njihova dejavnost premalo odraža v življenju kolektiva.

V predlogih, ki jih obravnavajo delavski sveti, je veliko preveč ozko strokovnih izrazov in gotovo niso zadosti razumljivi, zato se o njih tudi ne razvije zaželena diskusija.

ko komandnih pultov v komandnih kabinah.

Če se spomnimo na prej opisani ARCH sistem avtomatizacije, potem vidimo, da se mu približujemo.

Naloga nas vseh je, da vse te naprave damo v pogon, da odpravimo vse morebitne pomanjkljivosti, da nam bodo naprave res dajale predvidene storitve. Ugodno je, da bodo s temi napravami upravljali naši delavci, ki že poznajo tehnološke postopke, poudariti pa bi želeli, da je naloga obratovodstev, da temeljito spoznajo delavce, predelavce in mojstre z vsemi napravami in bi bilo morda zelo koristno, če bi naša obratovodstva organizirala z njimi skupne debatne sestanke, kjer bi to lahko res dosegli. Na ta način se bomo obvarovali vseh neprijetnosti, okvar, zastojev itd.

Gledano s stališča avtomatizacije smo tako rekoč šele v začetni fazi, saj vse omenjene naprave začnemo montirati in je še vedno dovolj časa, da se o njih temeljito pogovorimo.

Inž. Jože Geršak

sija. Posledica takšne premajhne aktivnosti upravljalcev je včasih birokratsko reševanje posameznih vprašanj mimo organov upravljanja. Tako se lahko včasih sklepi izmaličijo ali pa se sploh ne izvajajo. Večkrat se dela mimo komisij, kar seveda ni prav. Pravilniki oz. posamezni členi se večkrat popravljajo v zelo kratkem obdobju, kar pomeni, da prvič niso bili zadosti premišljeni sestavljeni.

Problem neaktivnosti nekaterih upravljalcev pa postane takoj bolj razumljiv, če dodamo, da ni bilo seminarjev za člane delavskih svetov in da tudi za smotrno ideološko vzgojo članov ZKS v preteklem letu ni bilo veliko storjenega. Preveč je bilo le razprav o proizvodnji, premalo pa ideološkega dela.

Zaradi premajhne ideološke pripravljenosti in budnosti komunistov lahko tudi razumemo, zakaj odnos do 27 % aktivnih mladincev, članov ZMS v železarni (ostali so namreč pasivni ali pa sploh niso včlanjeni) ni bil vedno najbolj spodbuden. Prav tako je lažje razumljivo, čeprav ne opravičljivo, da ima nad 500 sodelavk našega kolektiva v delavskem svetu le 2 zastopnici, v upravnem odboru pa vsa leta doslej še ni bilo niti ene.

Nekatere stvari je konferenca ugotovila, ni pa dala nanje zadovoljivih odgovorov, delno najbrž tudi zaradi pomanjkanja časa:

- še vedno imamo dekleta s 165 točkami, ki takrat, kadar točka ne stoji visoko, ne dosežejo niti 25.000 dinarjev osebne dohodka;
- pri sprejemu žensk v službo imamo včasih čudne kriterije;
- izstop iz članstva ZKS je bil lani večji kot sprejem novih članov;
- obratovodstva ne sodelujejo vedno najboljše s komisijami obratnih delavskih svetov.

Takšne stvari potem kritikastrski izkoriščajo za kritiko na račun Zveze komunistov in na ta način mešajo vodilno vlogo ZKJ s pomanjkljivim delom posameznih njenih članov.

Ob zaključku so delegati ugotovili, da je bilo preteklo leto leto proizvodnih uspehov, leto razprav o statutih in novi ustavi SFRJ in je torej pomenilo vsestransko poglobljanje demokratizacije upravljanja.

Letošnje leto bo leto intenzivne gradnje v železarni. Marsikaj bo treba še dopolniti in izboljšati, vendar imamo za to dovolj notranjih rezerv.

Sodelavce v organih upravljanja bo treba bolj usposabljanje in jih kvalificirati za njihove odgovorne naloge. Komunisti bodo morali bolj kot doslej pomagati družbenim organizacijam, morali pa bodo tudi v osnovnih organizacijah dobro delati in se ideološko izpopolnjevati. V bodoče je treba sprejemati v Zvezo komunistov mlade delavce in sploh usmerjati delo tako, da bo vsak član kolektiva čutil, da ZKS usposablja svoje člane za dobre upravljalce.

S složnim delom vseh komunistov in s stalno prepustnico sklepom VIII. kongresa ZKJ v našo železarno bomo dosegli še večje uspehe kot doslej.

m. k.

NOVI TK ZKS ŽELEZARNE RAVNE

Herman Lesjak — vzdrž. obrati
Milojko Milinković — livarna
Alojz Breznikar — uprava
Jože Kert — vzdrž. obrati
Franc Tušek — livarna
Bogomir Arcet — livarna
Franc Šisernik — mehan. delavnica
Justin Medved — mehan. delavnica
Tomo Tasič — mehan. delavnica
Miha Ošlak — kovačnica
Ivan Žerdoner — valjarna
Stanko Prinčič — kovačnica
Branko Špragar — uprava

NAŠI BORCI SO ZBOROVALI

Dne 10. januarja 1965 so se borci NOV zbrali v domu železarjev in na rednem letnem občnem zboru pregledali delo svoje organizacije v preteklem letu.

Organizacija ZB NOV ima na Ravnah na Koroškem preko 400 članov, ki so po večini zaposleni v železarni Ravne.

Čeprav je letos preteklo 20 let od osvoboditve naše domovine izpod okupatorskega jarma, obstaja še mnogo nerešenih problemov pri borcih, ki jih bo treba dokončno rešiti. Nekateri borci NOV še niso prišli do primerne stanovanjske. Borci — kmetje so se pritožili nad prevelikimi davčnimi obremenitvami. Pregled zdravstvenega stanja borcev je še vedno pereč. Občinski odbor ZB bo v tej smeri moral več ukreniti.

Lansko leto je bilo na občnem zboru govora o ustanovitvi aktiva ZB v železarni Ravne. Ta aktiv je vsekakor letos treba organizirati, kajti sodeloval bi lahko pri marsikateri akciji in prispeval k reševanju problemov.

Na letošnjem občnem zboru so sklenili, da je med letom potrebno organizirati dva članska sestanka, na katerih se bodo borci pogovorili o težavah, ki jih tarejo, in dobili tudi napotke in rešitve.

Na občnem zboru so bila razdeljena tudi odlikovanja nekaterim borcem, s katerimi jih je odlikoval predsednik republike Josip Broz Tito, izvoljeno pa je bilo tudi novo vodstvo krajevnega odbora ZB Ravne na Koroškem.

V novem upravnem odboru so:

Karl Polanc — predsednik
inž. Rado Jelerčič — podpredsednik
Stanko Kotnik — blagajnik
Jože Delalut — tajnik
Ivan Žunko — član
Alojz Koren — član
Dominik Kos — član
Ivan Močnik — član
Marija Čivnik — član
Marija Potočnik — član
Cvetka Pavlin — član

Nadzorni odbor:

inž. Milan Dobovišek — predsednik
inž. Franjo Mohorčič — član
Boris Florjančič — član
Anton Vušnik — član

F. B.

Kako potekajo občni zbori sindikalnih podružnic

Po dveh letih letos ponovno volimo nova sindikalna vodstva po naših podružnicah in zastopnike po oddelkih. Večina občnih zborov je končanih ali pa so še v teku oz. so bili do konca januarja končani.

Ni namen občnih zborov samo v tem, da se izberejo nova sindikalna vodstva, temveč v tem, da se skozi to najširšo obliko zbiranja delavcev zberejo njihove pripombe o gledanju na sedanji razvoj, napake, ki se pojavljajo, in težnje, za katerimi člani naših sindikalnih podružnic težijo. Naloga novo izvoljenih vodstev, od odborov podružnic do tovarniškega odbora, pa je, da zna iz vseh teh teženj potegniti pravilne zaključke in jih v svojem nadaljnjem delu tudi pravilno izvajati.

Če na kratko analiziramo že končane občne zборе, lahko mirno zaključimo, da smo v vsem dosedanjem delu naredili korak dalje, da smo uspeli večino naših članov zainteresirati za poslovanje podjetja, izkoriščanje proizvodnih kapacitet, aktivno vključevanje v delavsko samoupravljanje itd.

Vendar pa se dogaja nekaj drugega. Tako kot smo vsa leta usposabljali naše člane, da bi bili čim bolj zainteresirani za boljše poslovanje, jih opozarjali na slabosti posameznikov ali posameznih služb, nam sedaj dostikrat to ni všeč in zopet nismo v celoti zadovoljni.

Dostikrat je vzrok kritik, ki se pojavljajo po obratih in oddelkih, predvsem ta, da ljudje niso z vsem seznanjeni. Kaj je vzrok, da se toliko govori o osebnih dohodkih? Eden od osnovnih je sigurno porast cen na tržišču. Drugi, nič manj boleč, pa je naše nenehno notranje spreminjanje in obračunavanje, tako da delavci nikdar niso sigurni, kako dolgo bo taka ali druga oblika obračunavanja trajala.

Ob stanovanjski krizi, ki nas je ujela zadnji dve leti, jih nemalo trdi, da imajo prošnje že dolga leta in se jim dajejo samo obljube — a do konkretne rešitve bo še dolgo pot in menim, da bi se tudi tu morali včasih vprašati, kako dolgo kdo dela in plačuje stanovanjski prispevek. O vprašanju higienskih prostorov in jedilnic diskutiramo že nekaj let, storjenega pa je bilo razen v nekaterih obratih zelo malo. Celotno v novo zgrajenih obratih radi pustimo to vprašanje odprto, da bi pač delavci to pozneje lahko kritizirali. Pri tem je zelo važno poudariti, da se ljudem prevečkrat obljublja in da se za vsak problem tako z lahkoto sprejemajo sklepi, ker se pač zadovoljimo s tem, da je sklep sprejet. Menim, da nas morajo vse kritike, ki so izrečene bodisi v organih delavskega samoupravljanja ali na občnih zbiorih sindikata, opozoriti na to, da ni dovolj, da se sklep sprejme in napiše, temveč ga je treba tudi izvršiti, ali pa dati pojasnilo, zakaj se ni izvedel. Kajti ravno zaradi pomanjkljivega pojasnjevanja oz. drugačne izvedbe sklepa nekateri člani bojkotirajo seje ODS in posamezne komisije (velja za TPO).

Hotel bi opozoriti še na vprašanje trenj med obrati. Izražajo se več ali manj v izplačilih osebnih dohodkov, predvsem ob

načinu obračunavanja delitve gibljivega dela, manj glede izpolnjevanj planskih obvez, med delavci pa trenj sploh ni.

Osebnostno mnenja in tako stališče smo zavzeli tudi na tovarniškem odboru sindikata, da naj bi se vsa vprašanja reševala z vidika in koristi celega podjetja vsaj tako dolgo, dokler nimamo dovolj objektivnih meril za ugotavljanje stroškov proizvodnje in smo v tako močni rekonstrukciji podjetja, ki lahko vpliva na to, da enim prinaša več, drugim pa brez njihove krivde jemlje.

V sestavu naše sindikalne organizacije so tudi podružnice izobraževalni center in dom železarjev. Njihovi problemi so v odnosu na podružnice v železarni dokaj drugačni. V osnovi se zreducirajo bolj na medsebojne odnose, notranjo delitev osebnih dohodkov, odnos matičnega podjetja do njih, pri čemer bi moral poudariti, da so očitki včasih neupravičeni, ker je nešteto stvari, katere bi morali rešiti v podjetju (krivdo radi zvalimo nanje: izobraževanje, način izobraževanja itd.).

Pri domu železarjev pa bi ravno tako morali ljudem jasno prikazati, kakšni so stroški toplega obroka, zakaj se v bifejih v železarni prodaja po taki ceni, ne pa, da padajo očitki, češ saj živite na račun železarne.

Na kraju bi želel dati še nekaj vprašanj, na katera osebno nisem mogel dati odgovora na občnih zbiorih. **Želel bi, da se v prihodnji številki oglasi kdo, ki ima boljši pregled nad naslednjim:**

1. koliko sredstev je zagantiranih za stanovanja v letu 1965 in koliko bo stanovanj zgrajenih;
2. kako so se zbirala sredstva za »Formo vivo« in koliko je vse to stalo.

Tovarniška skupščina sindikalne organizacije železarne in obeh poslovnih enot bo predvidoma v mesecu marcu. Želel bi, da bi vsi delegati, ki so bili izvoljeni na občnih zbiorih podružnic, zbrali probleme in se pripravili na razpravo predvsem z namenom, da odpravimo napake, ki se porajajo pri nas v kolektivu, da opozorimo zunanje faktorje na težave, katerim sami nismo kos, na drugi strani pa moramo v kolektivu težiti za tem, da ustvarjamo čim boljše vzdušje.

Mihael Ošlak

NOVE KNJIGE V STROKOVNI KNJIŽNICI

- 3711/3 Gille-Decaulne, Lehrgang der Regelungstechnik III. 1963
3023/a Dickfach W., 100 Briefe deutsch für Export und Import 1964

- 3974 Janin-Brun-Libis, 100 Briefe französisch für Export und Import 1964
3975 J. Carr-J. Libis, 100 Briefe englisch für Export und Import 1963
3976 Falero-Antoni, 100 Briefe italienisch für Export und Import 1955
3977 Kalina P., Handwörterbuch polnisch-deutsch 1963
3978 Fischer R., Tschechisch-deutsches Wörterbuch 1963
3979 Crowell T. L., A Glossary of Phrases with Prepositions 1963
3980 Hormuth K., Härtetabellen 1963
3981 Pribil R., Komplexometrie I. II. 1963
3982 Gabler - Tomanek, Magnetische Verstärker 1960
3983 Rullmann G., Wissenswertes über Edelmetalle und Edelmetalllegierungen 1959
3984 Petczewski W., Elektrische Maschinenverstärker 1961
3985 Werner K., Sonderstahlkunde I.-V. 1960
3941/10 Barnes R., Studij pokreta i vremena 1964
3587/22 Pavko-Sicherl, Ispitivanje 2. SM peći u čeličani I. železare Zenica 1964
3587/23 Pavko-Sicherl, Ispitivanje OFAG potisne peći u valjaonici železare Zenica 1964
3587/24 Sodec-Pavko, Preiskava zvonastih peći v žarilnici hladne valjarne železarne Jesenice 1964
3587/25 Pavko-Mesarič, Studija rekonstrukcije SM peći u železari Ravne 1964

SINDIKAT JE SPET POMAGAL

Tudi letos je sindikat poskrbel za novoletno jelko. Upravni odbor je namreč v ta namen dodelil 700.000 dinarjev, tovarniški odbor sindikata pa 280.000 dinarjev.

Koga so obdarili?

- Socialno šibke družine z dvema in več otroki,
- Društvo prijateljev mladine za obdaritev šoloobveznih otrok naših ravnstevskih sodelavcev,
- družine sodelavcev kolektiva, ki so bili za praznike v bolnicah in zdraviliščih,
- vzgojno varstveno ustanovo na Ravnah za kolektivno obdaritev predšolskih otrok naših sodelavcev,
- odgovorne organizacije na Prevaljah in v Dravogradu za obdaritev otrok naših sodelavcev, ki živijo na njihovem območju.

Poleg tega so zastopniki sindikata obiskali naše bolne sodelavce in jim zaželeli srečno novo leto ter skorajšnje okrevanje.

Za to pozornost in človekoljubnost našemu sindikatu in upravnemu odboru vse priznanje!

k. o.

STROŠEK ZA »INFORMATIVNI FUŽINAR«

Po zakonu o tisku objavljamo strošek za lanske letnik (3 številke) »Informativnega fužinarja«:

CP Mariborski tisk — tisk, klišiji	754.200
Honorarji za članke in fotografije	130.410
Skupaj	884.610

Obratne nezgode v januarju 1965

Adolf Cesar, top. — Pri zakladanju vložka v peč je brizgnilo jeklo iz peči in ga opeklo.

Miloš Lakič, top. — Pri dviganju uteži je železni drog udaril na nogo.

Ignac Gradišnik, top. — Pri dviganju vložka je pomagal odpenjati voz, na katerem je bil naložen vložek, pri tem je dobil nogo pod odbijač voza.

Anton Gostenčnik, liv. — Za varjenje jeklenih ulitkov si je postavil na levo stran leseno zaščitno steno, ki pa je bila prepojena z nitrolakom. Pri varjenju se je stena nenadoma vnela in ga je plamen oplazil po obrazu.

Franc Robnik, liv. — Drobec jekla v oko.

Marija Petek, liv. — Izpraznjevala je pesek iz mešalca v voziček. Pri tem je segla z roko predaleč v stroj in lopatica jo je zgrabila za prst na roki.

Ivan Sedar, liv. — Pri vlivanju tekočega jekla iz ponovc v kalupe je tekoče jeklo brizgnilo in opeklo desno nogo.

Franc Perovnik, liv. — Grobo čistil jekleni ulitek. Ko je ulitek obračal, mu je stisnilo prst na roki.

Roman Paradiž, liv. — Pri nakladanju in razkladanju jeklenih ulitkov je stal na tiru in kolo voza mu je stisnilo prst na nogi.

Marko Kovačič, liv. — Pri brušenju na stabilnem brusilnem stroju mu je iskra odletela v oko.

Tomaž Pešič, kov. — Naslonil je roko na glavo kladiva v trenutku, ko je kladivovodja spustil kladivo, pri čemer mu je stisnilo prste na roki.

Viktor Marzel, kov. — Tujek v oko.

Jože Oder, kov. — Brez rokavic je metal odpadke v zaboj, pri čemer se je urezal v dlan.

Jožefa Trup, valj. — Pri uravnavanju gredič na valjenicah vročih škarij je stopila na vrtljivo valjenico, tako da jo je spodneslo in je pri padcu udarila z roko po vroči gredičici.

Ivan Stipenič, valj. — Pri prevozu vročih gredič mu je spodrsnilo, da se je opeknel na vročem železu.

Ivan Vrbnjak, valj. — Pri prevozu gredič s pomočjo visečih klešč od ogrevne peči na progo premera 380 mm so viseče klešče iztirile in mu je tirna naprava padla na roko.

Terezija Rečnik, valj. — Pri pobiranju odpadkov, ki jih je metala na verižni transporter, se je podrl žleb verižnega transporterja in jo pri tem poškodoval.

Vlado Baran, meh. del. — Pritrjeval je spodnjo matico na vijak. Pri spuščanju vijaka je veriga zdrsnila in vijak mu je stisnil prst.

Ludvik Oder, meh. del. — Križno glavo je zgrabil z verigo, da bi jo postavil na stroj. Na to glavo so bili naslonjeni valji in tekalno kolo. Pri dvigu križne glave so se valji porušili in s tem tudi kolo, ki mu je padlo na nogo.

Peter Ofič, II. meh. del. — Pri struženju prstanov za kroglične ležaje so se na strugarskem nožu nabrali ostružki. Pri čiščenju ostružkov mu je potegnilo roko v vreteno.

Jože Fele, strojni remont — Pri kovanju probe na parnem kladivu je izbil komad izpod jedra kladiva. Komad, vpet v klešče, ga je udaril po nogi.

Ivan Orter, špedicija — Pri odvozu snega na haldlo mu je pri odpiranju stranice avta spodrsnilo, tako da ga je stranica avta stisnila za prst.

Jožica Hercog, kemijski lab. — Pri odtekanju iz balona ji je zdrsnil balon iz rok. Ko ga je hotela ujeti, ji je spodrsnilo in je padla na razbitine balona.

ZUPAN — republiški prvak

Ravne so bile tudi letos prizorišče večje smučarske prireditve. Pod pokroviteljstvom sindikalne podružnice železarne Ravne je bilo na naših terenih zadnja dneva v januarju republiško prvenstvo v smuku in slalomu za starejše in mlajše mladince in mladince.

Smučarski klub Fužinar se je tudi tokrat postavil z organizacijo in tekme v zadovoljstvo vseh spravil pod streho kljub nekaterim težavam, ki so nastopile tik pred tekmovanjem. Rekordna udeležba starejših in mlajših mladincev (vsakih je bilo preko šestdeset) in mladink (skupno 27) je terjala veliko požrtvovalnega dela, ki pa so ga gostoljubni organizatorji na svoj že znan in priznan način uspešno opravili.

Vsem tistim, ki so tako ali drugače pomagali, hvala in vse čestitke.

Sobotni smuk je pokazal, da nekateri tekmovalci niso bili kos pogojem na progi, saj je bilo veliko odstopov med tekmovanjem. Od 15 prijavljenih mlajših mladink jih je prišlo na cilj samo 8. Steržetova iz Črne, kot edina predstavnica ženskega smučarskega naraščaja v našem koroškem kotu, si je privzela 6. mesto. Pri starejših mladinkah cel koroški kot ni zmozel niti ene tekmovalke, kar vsekakor ni vzpodbudno. Se par let nazaj smo prav tu s Fanedlovo in Tevžovo igrali vidno vlogo in pobirali najboljše mesta. Kaj pa sedaj? Ali res nimamo ženskega naraščaja?

Tudi nekaterim starejšim mladincem je smuk delal preglavice. Od 61 prijavljenih jih je prišlo na cilj samo 36. Najboljši iz naše bližnje okolice je bil Tiršek iz Slovenj Gradca s petim mestom. Najboljši fužinar pa Zagernik s 15. mestom. Pri mlajših mladincih je izmed 47, kolikor jih je prišlo na cilj od 61 prijavljenih, zasedel najbolj vidno mesto v ožji koroški konkurenci Zorman iz Mežice z 11. mestom, najboljši domačin pa je bil Dolinšek s 14. mestom.

Medtem ko nam sobotni smuk ni prinesel nobenega vidnejšega uspeha, pa smo v nedeljskem slalomu doživeli pravo zmagovalstvo.

Steržetova iz Črne je bila pri mlajših mladinkah druga in Skrubej iz Mežice pri starejših mladincih šesta.

Najboljše pa so se naši mladi tekmovalci uvrstili pri mlajših mladincih. Lepo in vredno zmago sta pobrala Zupan, ki je s prvim mestom postal letošnji republiški prvak v slalomu, in Florjančič, ki se je uvrstil na drugo mesto. Obema vse čestitke in najboljše želje tudi za naprej.

Ta vrstni red tekmovalcev Fužinarja in uspešno delo med pionirji nam vliva zopet novega upanja za lepšo in uspešnejšo bodočnost.

nost alpskega smučanja na Ravnah. Seveda bo tu potrebno še krepko zavihati rokave, odgovorni forumi pa bodo morali še bolj globoko seči v žep, saj je oprema izredno draga in starši ne morejo vedno in povsod pomagati!

MED TEKACI

O Bavčetovem podvigu na slovenskem prvenstvu v članskem teku na 15 km, kjer je takoj za Seljakom zasedel drugo mesto, ste prav gotovo že vsi čitali. Pa je le zopet dokazal, da njegovo prvo mesto na mednarodnem tekmovanju v Mojstrani ni bilo slučajno, kot so hoteli nekateri naši komentatorji to pokazati s previdnim in pretiranim molkom.

Tudi Dretnik je vedno boljši. Na nedavnem FIS-A tekmovanju v Reit im Winkl, (ZR Nemčija) kjer se je med mladinci zbralo vse, kar v srednji Evropi neka pomeni, se je Dretnik med tridesetimi mladinci uvrstil na odlično 4. mesto z eno in polminutnim zaostankom za zmagovalcem Gartnerjem (ZRN). Drugi najboljši Jugoslovian je bil Mrzlikar z osmim mestom, Dornik pa se je plasiral na 13. mesto.

Bauče in Dretnik sta sedaj na skupnih pripravih v Mojstrani, 13. in 14. februarja pa bosta zastopala jugoslovanske barve na tekmovanju za pokal Kurikala v Švici.

Obema želimo tudi tam mnogo uspeha.

NAMIZNI TENIS

Namizni tenis še obstaja. Kako dolgo bo še, je vprašanje, saj se nobeden več ne brega, da bi ti igralci dobili svoj vadbeni prostor.

V nedeljo so imeli prvenstvo Raven, kjer je med sedmimi člani zmagal Grabner, med šestimi mladinkami pa Krivogradova.

Skromna udeležba, boste rekli. Za tako životarjenje rekordna, lahko odgovorimo.

OPOZORILO

Zaradi tehničnih ovir tokrat nismo mogli priobčiti naslednjih prispevkov:

**RAZGOVOR S PREDSEDNIKI OBRATNIH DELAVSKIH SVETOV,
DELO KLUBA MLADIH PROIZVAJALCEV in
KJE BOMO LETOVALI?**

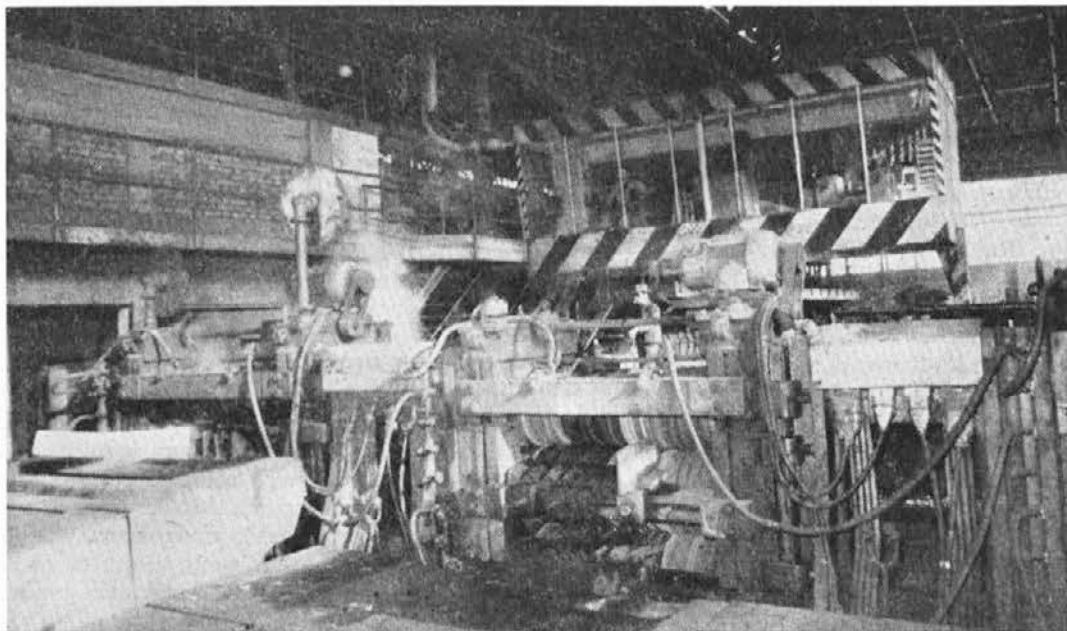
Vse članke bomo objavili v prihodnji številki, prizadete pa prosimo, da nam oprostijo. Uredništvo

ŠE DVA PRVAKA Z RAVEN

Na letošnjem državnem mladinskem prvenstvu sta pri starejših mladincih zmagala:

- Zagernik v smuku,
- Harnold v slalomu.

Državnima prvakoma in njunemu klubu »Fužinarju« vse čestitke.

Komandna kabina za upravljanje srednje proge

Večkrat kaj takega

Pripravljamo se na volitve v občinsko skupščino

V zadnji številki našega lista smo se seznanili s tem, kako potekajo priprave za volitve odbornikov za zbor delovnih skupnosti občinske skupščine, danes pa pogledajmo, kaj smo do sedaj naredili in kaj nas še čaka, da bomo uspešno opravili tudi volitve v občinski zbor občinske skupščine.

Na teritoriju krajevne skupnosti Ravne na Koroškem poteče dveletna mandatna doba 5 odbornikov občinskega zbora:

— v volilni enoti št. 1, ki obsega naselja: Dobrije, Koroški Selovec in Tolsti vrh, odborniku Ivanu Dretniku;

— v volilni enoti št. 2, ki obsega naselja: Kotlje, Podgora, Sele (del) in Podkraj, odborniku Antonu Petriču;

— v volilni enoti št. 8, ki obsega naselja: Ravne na Koroškem — trg — prvi okoliš, Ob Suhi in Zelenbreg, odborniku Pavlu Cesarju;

— v volilni enoti št. 9, ki obsega naselja: Ravne na Koroškem — trg — drugi okoliš, odborniki Mariji Klančnik;

— v volilni enoti št. 10, ki obsega naselja: Ravne na Koroškem — trg — tretji okoliš, odborniku Avgustu Erjavcu.

Za spomladanske volitve v predstavniške organe vključujemo prvič širšo javnost v sistem kadrovanja. SZDL, kot najmasovnejša organizacija delovnih ljudi, je z drugimi družbeno političnimi organizacijami osnovni nosilec vseh političnih priprav za izvedbo volitev.

Že v mesecu novembru je pričel KO SZDL s pripravami za spomladanske volitve. KO SZDL je smatral, da moramo iskati nove odbornike med delovnimi ljudmi, ki so že z dosedanjim delom dokazali, da so družbeno aktivni, družbeno-ekonomsko razgledani in imajo vse moralne in politič-

ne kvalifikacije, da bodo v interesu delovnih ljudi izpolnjevali svoje odborniške funkcije. Odborniki naj bi prebivali v volilni enoti, v kateri kandidirajo. Že pri teh volitvah naj bi se držali načel nove ustave, s tem da bi dosledno izvedli rotacijo ter tako vključili čimvečje število občanov v predstavniške organe.

Volilna komisija občinskega odbora SZDL je izdala predvolilne informacije, v katerih je podrobno seznanila volivce z načinom volitev v predstavniške organe.

Želja je bila, da bi pristopili k zbiranju kandidatov v čim večjem merilu. Z doseženimi rezultati pa ne moremo biti popolnoma zadovoljni. Kaže, da vrsta naših volivcev še ni v popolnosti razumela ustavnih sprememb in demokratičnosti priprav na skupščinske volitve. Vemo namreč, da smo slišali na več sestankih raznih organizacij pripombe in kritike na delo občinske skupščine in njenih organov, da pa sedaj te organizacije niso predlagale nikogar za novega odbornika. Vemo pa tudi, da imamo v mnogih organizacijah in društvih precej članov in funkcionarjev, ki si marljivo prizadevajo za razvoj in napredek teh organizacij in društev ter so si zaslužili, da bi jih predlagali za možne odborniške kandidate. Mogoče nam je včasih žal predlagati te zaslužne člane za odbornike skupščine, ker se bojimo, da bomo s tem izgubili aktivnega člana v svoji organizaciji. Vendar je takšna miselnost zelo kratkovidna in se nam slej ko prej maščuje, saj vemo, da je delo društev in organizacij v znatni meri odvisno od dela skupščin in njenih organov.

O pripravah na bližnje volitve se je sicer razpravljalo na več sestankih in občinskih zbora, vendar je volilna komisija občin-

skega odbora SZDL do sedaj sprejela le sledeče število predlogov za evidentiranje za odbornike občinskega zbora:

- letna konferenca in plenum KO SZDL Ravne na Koroškem sta predlagala 12 občanov,
- občni zbor KO ZB NOV Ravne na Koroškem je predlagal 4 občane, KO ZB NOV Kotlje pa 2 občana,
- KO SZDL Kotlje je predlagal 3 občane,
- aktiv ZMS Ravne — trg, je predlagal 3 občane,
- organizacija RK Kotlje je predlagala 1 občana.

Razumljivo je, da vsak predlagani občan ne bo izvoljen za odbornika občinske skupščine, saj vidimo, da je bilo že do sedaj predlaganih 25 občanov, na volitvah pa bomo izvolili le 5 odbornikov. Verjetno vsak predlagani občan ne bo prišel niti na kandidatno listo za odbornika občinske skupščine, vendar je kljub temu prav, da smo v fazi evidentiranja zabeležili čimvečje število občanov, saj bomo izmed predlaganih lahko izbirali tudi člane za razne organe občinske skupščine in odbornike v raznih družbeno političnih organizacijah.

Kandidiranje za odbornike občinske skupščine bomo opravili na zbora volivcev, ki jih bo sklical predsednik občinske skupščine po razpisu volitev. KO SZDL Ravne na Koroškem je predlagal, naj bi zbori volivcev bili na Ravnah, Zelenbregu in Dobrihah, da bi kandidiranje čimbolj približali volivcem.

Pričakujemo, da se bodo udeležili naši volivci tudi teh zbora polnoštevilno ter predlagali za kandidate za občinske odbornike one člane, ki bodo demokratično reševali vse probleme v interesu delovnih ljudi.

Alojz Breznikar

SANKALI SMO SE

Na zasneženem pobočju pod Goro se je v nedeljo zjutraj, 24. januarja, zbralo 55 sodelavcev SMO, da bi se pomerili v sankanju. Bil je lep, sončen zimski dan in razpoloženje tekmovalcev odlično.

Proga je bila dolga ca 2000 m. Tekmovali so v štirih skupinah: mlajši moški, starejši moški, ženske in pari.

Ženske: 1. Lojzka Večko, s časom 5:1, 2. Rozina Štosir 5:56, 3. Podgorškova s časom 6:0,5.

Mlajši moški: 1. Adi Pustoslemšek 4:54, 2. Vinko Uršej 5:1,5, 3. Leopold Kobalt 5:4,5.

Starejši moški: 1. Franc Rožej, s časom 5:18,2, 2. Florijan Dihpol 5:43,5, 3. Jože Tevž 5:56.

Pari: 1. Jevšnikar-Gutman 5:10,2, 2. Ovčar Ivan — Čas 5:12,5, 3. Visočnik-Merkač 5:21.

Po kočnanem tekmovalstvu je bila razglašitev rezultatov in podelitev nagrad pri Brančurniku. Pri vsaki skupini so dobili prvi trije od sindikalne podružnice SMO lepe, praktične nagrade.

Med tekmovaljem in po njem je bilo dosti smeha in dobre volje na račun posameznikov, ki so izvajali neprostoovoljne akrobacije po beli odeji. Želimo še več podobnih srečanj v naravi. Leta in leta smo skupaj v tovarni pri stroju, a v naravi, kjer se črpa zdravje in življenjska sila, pa se snidemo zelo redko. Naše geslo naj bo: Vsi v naravo! Vsem zmagovalcem čestitamo.

Delavčevo novo leto nekoč in danes

V Fužinarju sem čital o novoletnem nagrajevanju v železarni Ravne. Ko gledam nazaj v stare čase, se sprašujem, če je možna takšna sprememba. Nagrajeni so bili delavci in uslužbenci za 10, 20, 30 let dela, kar je priznanje enim in opomin drugim, da se ne izplača izbirati službo danes tukaj, jutri tam, ker je pač treba delati povsod.

V stari Jugoslaviji pa kljub hudi borbi in kljub slabi plači skozi vse leto ni bilo mogoče doseči za konec leta vsaj majhno nagrado, da bi imeli malo priboljška za novo leto. Zgodilo se je celo, da je marsikateri samski fant dobil namesto novoletne nagrade obračunski listek. Uslužbenci so dobili vsako leto 13. plačo, za delavca pa ni bilo denarja.

Takrat bi bili delavci radi delali, ako ravno je bila plača slaba in delo naporno, pa je podjetje imelo drug načrt. Kakor hitro so bila naročila malo manjša, je nekaj delavcev odpustilo in ni pomagala nobena intervencija.

V predzadnjem Koroškem fužinarju je tovariš Milemot napisal zahvalo Luku Juhu, spomin iz leta 1931, ko je bila kovinarska organizacija v tovarni močna in je imelo njeno vodstvo nalogo posredovati za vsakogar, kjer je to bilo pač mogoče. Leta 1931 se je še dalo tu in tam koga spraviti do službe, 1932 pa je nastala industrijska kriza, da so povsod metalni delavci na cesto, pri nas pa smo tri do štiri leta delali samo po štiri dni v tednu. Leta 1935, ko se je druga svetovna vojna že bližala, se je reklo:

Zdaj pa moramo delati ali pa tovarno zapreti. Pa se je začelo s polno paro. Po vseh obratih je bilo dela dovolj in začeli so tudi delavce sprejemati v službo. S tem pa se je začela tudi zahrbtna politika brez vednosti delavskih zaupnikov.

Naenkrat se je znašel na tovarniški tabli listek z napisom:

tovarna sprejme toliko in toliko delavcev v službo. Seveda so se delavci začeli oglašati, vsak pa je dobil od podjetja nalog:

pojdi k župniku, da on podpiše, potem pa dobiš službo, drugi pa spet listek: pojdi h gospodu Husarju, da on podpiše. Torej sta bila za sprejem v službo potrebna župnik za vernike, Husar pa za peto kolono oz. Kulturbund.

To je trajalo nekaj dni, dokler prizadeti niso našli delavskih zaupnikov in jim pojasnili, kaj se dogaja. Zaupniki so takoj posredovali in podjetje je moralo sprejeti v službo najprej tiste delavce, ki so že prej delali v železarni, pa so bili v času krize odpuščeni. Na pobudo zaupnikov je ravnateljstvo opustilo takšno sprejemanje. Župnik ni imel več besede, Husar pa je še tu pa tam spravil koga v službo.

To sem napisal in pojasnil, da bodo naši delavci vedeli, kakšna je razlika med našo in staro Jugoslavijo. Kolikor je starih delavcev, se bodo itak še sami spominjali, za mlade pa je tudi dobro, da vedo, kaj je kapitalistični družbeni red in kaj delavski.

Luka Juh

LIVNA JAMA je za fotografa in bežnega obiskovalca najbolj slikovit kraj v železarni: na eni strani mogočne peči, na drugi visok, počrnel zid. V mehkem rumenkastem pesku na tleh se hladijo ingoti. Ob betonskem podestu so plošče kot velikan-

Franc Adam

ski ornamenti rož. Velike peči nenehno zamolklo godrnjajo visoko nad jamo, predirno zvonjenje žerjavov opozarja, da je bližajoča se ponovca polna vrelega jekla. Slepč curek steče v kokilo, nato v drugo, tretjo, da zažarijo kot antične amfore od zlahtne tekočine. Čudovite barve se prelivajo v polmraku od žgoče bele preko zlato rumene v oranžno rdečo in ugašajo v zamolklem siju ingotov na pesku. Peči so ognjeniki, jama puščava, zaprta med visoke zidove, zadušljiva od prahu in ubijajoče vroča. Neba ni, a ptiči so: škripajoči žerjavi, s kremplji na dolgih vrveh.

To je romantika za pet, deset minut. Dlje obiskovalec in fotograf v tej nevarni, peklenski vročini ne zdržita. Ostati v njej 8 ur, šestkrat po 8 ur na teden, mesec za mesec, dve leti, pet, deset let, vse življenje, pri tem pa ne občudovati brizgajočega jekla, temveč delati, da teče s človeka, da misli ugašajo v vročem prahu, da v silnem naporu ostajajo samo vajeni gibi rok — ne, si misli človek, ne bi bil tu notri, za nič ne in se ozre po delavcih.

Kar majhni, neznatni so videti v velikanski hali. Eni strežejo žerjavom, drugi čistijo plošče, tretji naravnavaajo razbeljeno vime na kokile, ki žarijo kot debeli ognjeni keglji. Delo je težko in nevarno. Ni se še zgodilo, da bi bil kdo iz drugega obrata prišel v livno jamo, zato pa pogosto iz nje uhajajo drugam. Pa tudi ostajajo? Tudi.

FRANC ADAM je eden med njimi. V prašni, sivi delovni obleki, srednje postave, svetli lasje mu silijo na potno čelo, nenehno pogleduje na kokilo, ki jo je bil na-

NAŠI OBRAZI

ravnal, preden smo ga zmotili za minuto, ker so nas predstojniki napotili k njemu, češ da je vesten in ubogljiv. Njemu ni treba vedno znova ponavljati, da mora biti delo kvalitetno. Sam od sebe opravi vsako stvar vestno. Če mu kaj naročijo, se lahko zanesejo, da bo v redu opravil. Kadar Adam pripravlja ploščo, je postavljena lepo in čisto.

Ne govori rad, ker ga kliče delo. 35 let je star, 16 let dela v tovarni, 16 let v livni jami. Kako, da je ostal? Navadil se je, se priučil. Vročino dobro prenaša, le prahu ne. Kljub mladosti je med najstarejšimi jamskimi delavci. Obvlada delo ponovčarja, zidarja plošč in druga dela v livni jami. Zasluži okoli 50.000 din na mesec. Ni veliko za takšno trpljenje.

Pa po delu? Šport, družbene dejavnosti? Samo za hip se nasmehne vprašanju, ki bi bilo na mestu povsod, le v livni jami ne, pa le odgovori. Poročen je, družino ima. Delo je tako težko, da mu ni več za nič drugega, ko pride domov. Knjige že bere pa radio posluša, to že.

In je odhitel nazaj k svojemu delu, prej šibke ko močne postave, da mu človek ne bi prisodil takšne moči in vztrajnosti. Potem je stekel k peči pa spet k ponovci. Pred leti je bil Adam udarnik, danes je jubilat dela. Skromen in tih kakor da združuje kmetovo ljubezen do dela z delavčevim vztrajnostjo. Prišel se je oddejat k podestu in nato ga je poklical žerjav. Toda — ali je bil to res še on ali že kdo drug iz skupine? Saj je takih Adamov v livni jami še več in ne razpoznaš jim zlepa obrazov v prahu in vročini. Pod sivimi kapami, v potnih delovnih oblekah so vsi enaki.

Ker poznamo le plodove njihovega garanja, izražene v številkah in odstotkih doseženih in preseženih planov, po tonah plemenitega jekla — zato ta zapis danes in drugič drugi.

n. r.

SLOVARČEK TUJK

akrobacija — ravnotežna vaja, težka vaja
asortiment — izbira blaga po vrsti in kakovosti

demokracija — vlada ljudstva; državna ureditev, v kateri so vsi državljani pred zakonom enaki

elan — polet, zanos, zagon, navdušenje, ognjevitost, zamah

faktura — trgovski račun

parcialen — delen

pasivnost — trpnost, nedelavnost, nepodjetnost, neudeležnost

penale — kazni, globa, zamudne obresti

poroznost — luknjičavost, propustnost

produktivnost — proizvodnost, plodnost, uspešnost dela

regres — povračilo, odškodnina

religija — verstvo, vera

renomé — ugled, sloves, dobro ime, dober glas

struktura — sestava, ustroj, zgradba, sklad

subjektiven — osebni, pristranski

— Tanjica, umij si roke, prišel bo stric Janez!

— Kaj pa, če ga ne bo?

Pregled fluktuacije delovne sile za leto 1964

Kvalifikacija	Podjetje zapustili																		Prišli v podjetje		
	po starosti						po del. stažu						vzroki odhoda						kvalifikacija	število	
	do 20 let	od 20—25 let	od 25—30 let	od 30—40 let	od 40—50 let	nad 50 let	do 1 mes.	od 1—3 mes.	od 3—12 mes.	od 1—3 let	od 3—5 let	nad 5 let	odhod po sporazumu	odpoved podjetja	na osnovi odl. disc. org. samovoljno	upokojeni	umrli	odšli v JLA			S k u p a j
VK			1		1	3					3	2	1		2	2			5	VK	4
KV	23	76	17	15	2	7	2	4	11	67	26	29	45	19	8	1	66	139		KV	150
PK	4	13	8	5	4	4	1	1	4	7	8	17	11	16	2	2	7	38		PK	56
NK	50	63	33	20	6	5	19	20	40	45	14	39	66	1	68	4	3	35	177	NK	375
VS		2	1	2					1	2	1	1	2					3	5	VS	10
VSS		1		3					1			3	4					4		VSS	7
SS		4	3		1	2			1		2	7	6		1			3	10	SS	9
NSS		5		2	1					2		6	6		1			1	8	NSS	15
NS	1	1								1		1	2					2		NS	10
Vsega: 388																				636	

Poglejmo in razmislimo, kaj pomenijo številke v gornjem pregledu. Ugotovimo materialno škodo, ki jo je utrpela naša delovna skupnost ob istočasni analizi vzro-

kov za tako visoke številke, ki prikazujejo delovnega človeka, v katerih je zajet obojestranski odnos.

F. G.

Čuvajmo naše naprave

Navadno prikazujemo vse, kar je v zvezi s proizvodnjo, kot se spodobi, lepo in v redu. Če pa pogledamo resnici v obraz, ima ta večkrat kaj čudne poteze. Kar nameravam povedati, naj ne bo »kritikantstvo«, ampak dobronamerna kritika, ki naj prispeva k čim boljšemu gospodarjenju naše podjetja.

Osvajanje novih artiklov, produkcija, ki narašča iz dneva v dan, zahteva preciznejše in bolj odgovorno delo. Pri tem v največji meri pripomorejo stroji in strojne naprave, ki opravljajo delo v našo korist. Vse, kar je koristnega, po navadi spoštujemo in čuvamo, pri nas pa je ta ugotovitev

na žalost postavljena na glavo. Ne vem, če se ni pri nas ustalila misel, da brez uničevanja ni produkcije. Žalostna ugotovitev, vendar resnična.

Pričnimo z analizo topilnice.

Povprečje 7.500.000 din, ki jih daje topilnica brez remontov peči na mesec za vzdrževanje, je pač prevelika vsota na račun naših osebnih dohodkov, kajti omenjena vsota resno vpliva nanje. Za znižanje te vsote smo odgovorni prav vsi, od vodstva jeklarne do zadnjega delavca. Kako, naj nakažem z nekaj primeri.

Pred letom dni smo nabavili 11 t verig za obešanje. Zdaj moramo, žal, ugotoviti, da so razen 50-tonske vse pokončane. Obešala, ki so bila napravljena za verige, so

samevala v topilnici, dokler jih ni končno nekdo odstranil, ker je red preveč vplival na njegove živce.

Ponovce so predmet pokončavanja iz dneva v dan in ni osamljen primer, da zdrži novo obzidana dve šarži. Morda je še komu v spominu zadeva s 30 t ponovco in njenim uničevanjem.

Žerjavi in žerjavne vrvi so poglavje zase. Za delavce vzdrževalce bi že bil praznik, če bi minil dan, da ne bi bilo kake pregrešne prijave.

S predori peči nadaljujemo staro tradicijo in so pri tem najbolj izpostavljene VF peči. Kolikor tega ne »opravimo« sami, nam pomagajo še »stručna lica« (zadnji primer ASEA).

Prav »prijetno« je tudi reševati prebod 25 t elektro peči, če priteče šarža na dno, kar nam je še v toplem spominu.

Toda naj neham naštevati. Omenim naj samo še to, da ne spoštujemo niti varnostnih naprav, kot da bi imeli za norca sami sebe, ko vendar vemo, da so le zato, da nas varujejo (ograde, podesti itd.). Vzemimo pa si k srcu tudi to, da so te naprave z zakonom zaščitene.

Pa še livarna.

Precej boljše je od topilnice in se iz leta v leto izboljšuje. K nerodnostim precej prispevajo tudi drugi obrati. Ni osamljen primer, da poskuša šofer viličarja ali avtomobila zapeljati skozi zaprta vrata. Oglejmo si vrata čistilnice, topilnice ali stare livarne.

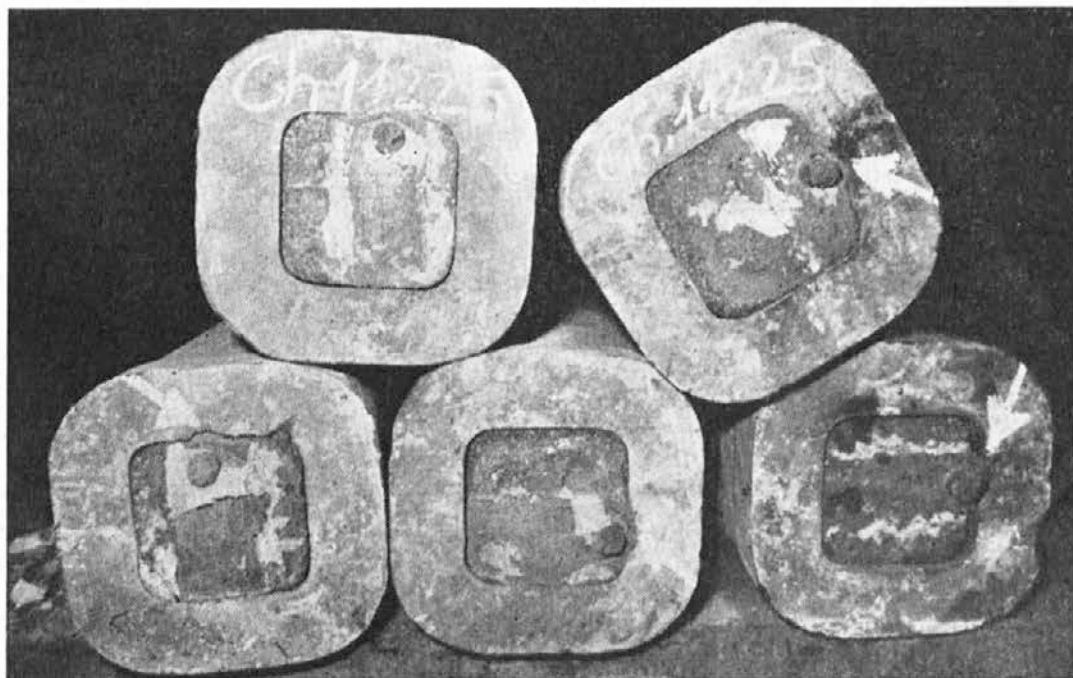
Tudi izvajalci z našimi pomožnimi obrati razbijajo več, kot je potrebno pri novogradnjah. Ko pa je treba razbito popraviti, so vajeni le tega, da pri montažnih delih odnesejo z delovnih mest pete, za seboj pa pustijo razen novomontiranih strojev opustošeno okolico.

Kot sem že v uvodu omenil, naj napisano ne bi izzvenelo kot zlonamerna kritika, temveč prošnja za pomoč pri odstranjevanju podobnih napak. Spoštujte agregate, uporabljajte jih v mejah njihovih zmogljivosti. Le na ta način vam bodo poslušni, če jih boste izkoriščali s pametjo in ne z malomarnim odnosom, ki se ponavadi konča tako, da se agregat poškoduje, upravljalcu ali pomožnemu osebju pa povzroči občutno škodo v žepu zaradi zastojev.

Naj nam ne bo vseeno, če pokončujemo naprave, ki so naša last, last ljudstva, ki je dalo velike žrtve za to, da so se zgradile. Naprave so naše in kot dobri upravljalci jih čuvajmo in uporabljajmo na smotrni način.

Jože Horjak

FOTOKRITIKA

Takšna malomarnost veliko stane

DECEMBRA SO NASTOPILO DELOVNO RAZMERJE

Danica Pavlak — NSS, Elizabeta Pandev — SS, Dušan Jovanov — NS, Karel Lorbek — KV, Avgust Konečnik — NK, Vinko Ferk — VK, Stanko Butolen — NK, Albin Budna — NK, Stefan Kojzek — NK, Franc Oder — KV.

ODŠLI SO IZ PODJETJA

Janko Kočnik — KV, Anton Sturm — NK, Mihael Gostenčnik — NK, Ivanka Mesec — NSS, Alojz Skralovnik — NK, Dane Burza — VK, Jakob Prajz — NK, Franc Kričej — NK, Oto Huter — NK, Ivan Krnc — KV, Franc Mlakar — SS, Stefan Verdnik — SS, Erika Lasnik — NSS.